

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo financija i trezora

KVARTALNO IZVJEŠĆE O VANJSKOM DUGU BOSNE I HERCEGOVINE

Treći kvartal 2024. godine

Sarajevo, listopad 2024. godine

Sadržaj

Kratice	3
Uvod	4
Stanje vanjskog duga BiH	5
Kretanje vanjskog duga BiH i odnosa vanjskog duga BiH i BDP-a	6
Stanje vanjskog duga BiH po kreditorima	7
Stanje vanjskog duga BiH prema periodu nastanka obveze.....	8
Vanjska zaduženost (novi dug) prema namjeni korištenja kredita	9
Valutna struktura vanjskog duga BiH.....	10
Struktura kamatnih stopa vanjskog duga BiH	10
Valutna i struktura kamatnih stopa vanjskog duga BiH – K3 2024. godine.....	11
Struktura servisiranih obveza vanjskog duga BiH prema alokaciji obveza	12
Servisirane obveze vanjskog duga BiH po kreditorima i strukturi obveza	13
Servisirane obveze vanjskog duga BiH po kreditorima i strukturi obveza za K3 2024. godine	14
Stanje duga po vanjskim jamstvima BiH	15
Pokazatelji rizika vanjskog duga BiH	16

Kratice

ATM - Prosječno vrijeme dospijea
ATR - Prosječno vrijeme refiksiranja duga
BAWAG - Banka za rad i gospodarstvo i Austrijska poštanska štedionica
BDP – Bruto društveni proizvod
CEB - Razvojna banka Vijeća Evrope
CEXIM banka – Izvozno-uvozna banka Kine
CPU - Ugovorena obračunska valuta Svjetske banke za obveze po Konsolidiranom zajmu WBIBRD-a
EBA - ERSTE Banka
EBRD - Europska banka za obnovu i razvoj
EIB - Europska investiciona banka
EK – Europska komisija
EXIM BANK Hungary – Izvozno – uvozna banka Mađarske
Euroobveznice RS – Obveznice Republike Srpske emitirane na međunarodnom tržištu
IFAD - Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede
KEXIM - Izvozno - uvozna banka Koreje
KfW - Njemačka razvojna banka

KWT - Kuvajtski fond za arapski ekonomski razvoj
K1 - Prvi kvartal 2024. godine (obuhvaća razdoblje od 1. 1. do 31. 3. 2024. godine)
K2 - Drugi kvartal 2024. godine (obuhvaća razdoblje od 1. 4. do 30. 6. 2024. godine)
K3 - Treći kvartal 2024. godine (obuhvaća razdoblje od 1. 7. do 30. 9. 2024. godine)
MMF - Međunarodni monetarni fond
OFID – Opec-ov Fond za međunarodni razvoj
RBA - Raiffeisen banka A.G.
SDR - Specijalna prava vučenja (Special Drawing Rights), obračunska jedinica koju koristi MMF, Svjetska banka i nekoliko drugih međunarodnih institucija. Sastoji se od „korpe valuta“ koju sačinjavaju USD (43,38%), EUR (29,31%), CNY (12,28%), JPY (7,59%) i GBP (7,44%)
SFD - Saudijski razvojni fond
UCBA - UniCredit Bank Austria
WBIBRD - Svjetska banka - Međunarodna banka za obnovu i razvoj
WBIDA - Svjetska banka - Međunarodna asocijacija za razvoj

Uvod

Na osnovu raspoloživih podataka¹, Ministarstvo financija i trezora BiH je sačinilo Kvartalno izvješće o vanjskom dugu BiH za treći kvartal 2024. godine, koji prikazuje stanje i strukturu vanjskog duga BiH na kraju ovog kvartala. Kvartalno izvješće obuhvaća sljedeće segmente: stanje vanjskog duga BiH kroz razdoblje i stanje vanjskog duga BiH po kreditorima, valutnu i kamatnu strukturu vanjskog duga BiH, strukturu servisa vanjskog duga BiH, stanje duga po vanjskim državnim i entitetskim jamstvima i indikatore rizika vanjskog duga BiH.

Termini korišteni u Kvartalnom izvješću o vanjskom dugu BiH, a na osnovu definicija utvrđenih u Zakonu o zaduživanju, dugu i jamstvima BiH, članak 3. – definicije („Službeni glasnik BiH“, br. 52/05, 103/09 i 90/16), imaju sljedeća značenja:

Državni dug: dug izražen u domaćoj valuti čiji je zajmoprimatelj Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine u ime Bosne i Hercegovine.

Vanjski državni dug: državni dug nastao u skladu s međunarodnim sporazumom. Dug nastao u razdoblju od 2. travnja 1992. do 14. prosinca 1995. godine ne smatra se vanjskim dugom države.

Vanjsko državno jamstvo: jamstvo države da će zajam koji je predmet međunarodnog sporazuma otplatiti u cijelosti ili djelimično ukoliko to ne uradi zajmoprimatelj.

Dug entiteta: dug izražen u domaćoj valuti čiji je zajmoprimatelj, direktno ili indirektno, ministarstvo financija entiteta u ime entiteta.

Vanjski dug entiteta: dug entiteta koji je predmet međunarodnog sporazuma zaključenog u skladu sa procedurama definisanim Zakonom o zaduživanju dugu i jamstvima BiH.

Također, za potrebe izrade Izvješća, a u cilju jednoobraznosti i jednostavnosti prezentiranja podataka ostali korišteni termini su:

Vanjski dug BiH: dug koji uključuje vanjski državni dug, vanjski dug entiteta, vanjski dug jedinica lokalne samouprave i vanjski dug javnih poduzeća.

Vanjski dug jedinica lokalne samouprave: vanjski dug jedinica lokalne samouprave, čije se ugovaranje i servisiranje vrši izravno između jedinica lokalne samouprave i ino-kreditora.

Vanjski dug javnih poduzeća: vanjski dug javnih poduzeća evidentiranih u Registru pravnih osoba koje osnivaju Institucije BiH, a koji se vodi u Ministarstvu pravde BiH. Ugovaranje i servisiranje ovih kredita vrši se izravno između poduzeća i ino-kreditora.

Stari dug: vanjski državni dug nastao prije 2. 4. 1992. godine, odnosno dug koji je Bosna i Hercegovina preuzela kao nasljeđene međunarodne obveze, nastale do 2. 4. 1992. godine, a koje su nakon pregovora sa inopovjeriteljima rekonstruirane i reprogramirane.

Novi dug: vanjski dug BiH nastao poslije 14. 12. 1995. godine.

Vanjsko jamstvo BiH: uključuje vanjsko državno jamstvo i vanjsko jamstvo entiteta.

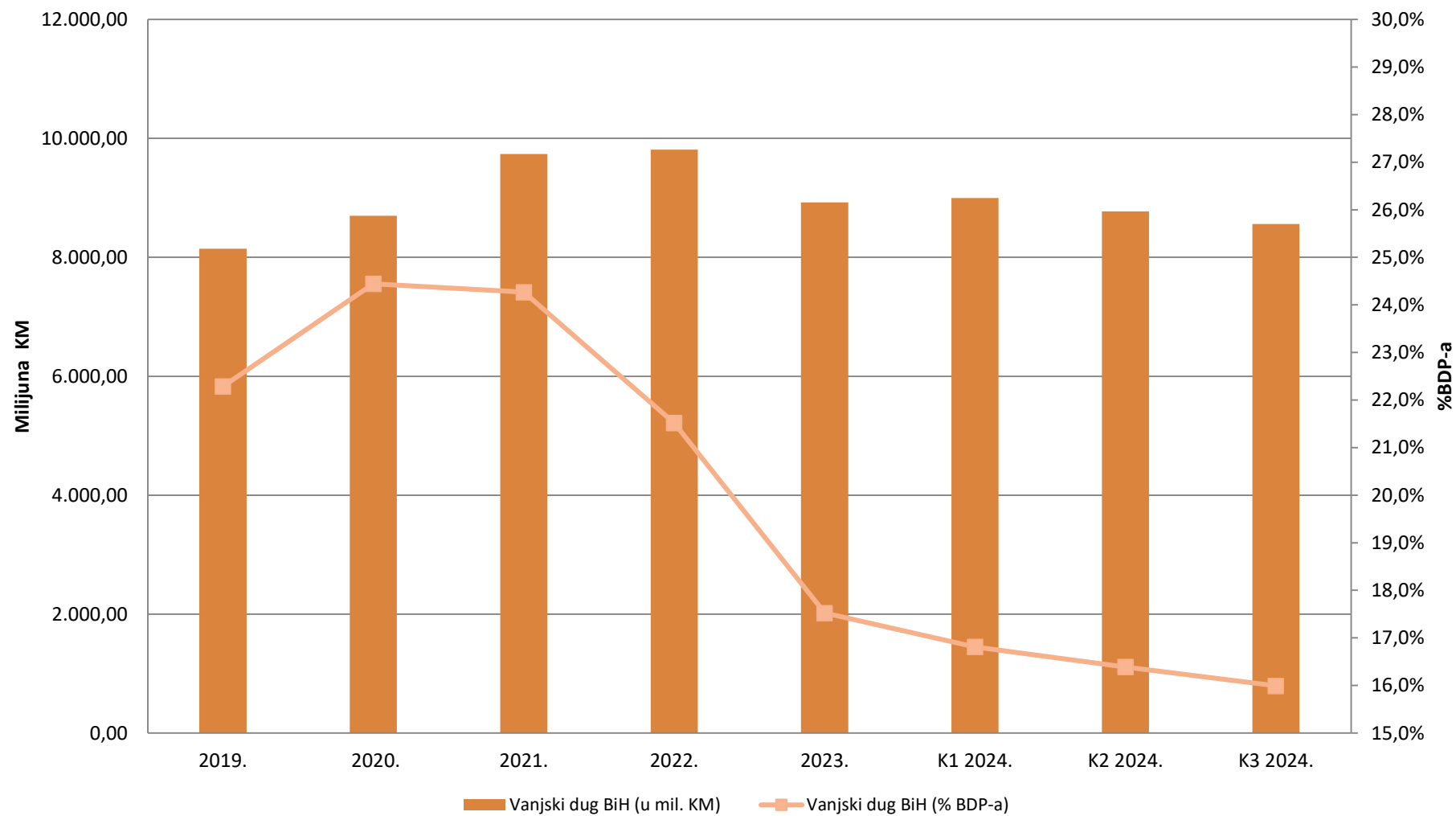
Vanjsko jamstvo entiteta: jamstvo entiteta na zajmove plative u stranoj valuti za koje je vlada entiteta/ministarstvo financija entiteta u ime entiteta nositelj jamstva.

¹ Podaci o stanju vanjskog duga BiH za K2 i K3 2024. su preliminarni.

Stanje vanjskog duga BiH (u mil. KM)

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
Vanjski državni dug								
Republika Srpska	3.025,39	3.141,78	3.197,85	3.042,63	2.774,10	2.808,59	2.729,33	2.679,24
Federacija BiH	4.533,95	4.980,37	5.391,27	5.408,70	5.127,28	5.175,82	5.033,94	4.874,23
Distrikt Brčko	53,61	51,28	48,14	48,18	45,29	41,88	43,13	40,98
Institucije BiH	69,05	66,44	63,49	60,17	46,50	44,94	43,38	42,90
Ukupno	7.682,00	8.239,87	8.700,75	8.559,68	7.993,17	8.071,23	7.849,78	7.637,35
Vanjski dug entiteta								
Republika Srpska	368,22	363,99	946,83	1.158,07	856,87	856,87	855,26	855,26
Federacija BiH	76,22	72,65	66,03	58,75	50,46	44,50	44,50	43,32
Ukupno	444,44	436,64	1.012,86	1.216,82	907,33	901,37	899,76	898,58
Vanjski dug jedinica lokalne samouprave								
Republika Srpska	16,33	21,75	23,84	25,34	24,12	24,12	22,40	22,40
Ukupno	16,33	21,75	23,84	25,34	24,12	24,12	22,40	22,40
Vanjski dug javnih poduzeća								
Institucije BiH	0,00	0,00	0,00	8,76	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno	0,00	0,00	0,00	8,76	0,00	0,00	0,00	0,00
Vanjski dug BiH								
Republika Srpska	3.409,94	3.527,52	4.168,52	4.226,04	3.655,09	3.689,58	3.606,99	3.556,90
Federacija BiH	4.610,17	5.053,02	5.457,30	5.467,45	5.177,74	5.220,32	5.078,44	4.917,55
Distrikt Brčko	53,61	51,28	48,14	48,18	45,29	41,88	43,13	40,98
Institucije BiH	69,05	66,44	63,49	68,93	46,50	44,94	43,38	42,90
Ukupno	8.142,77	8.698,26	9.737,45	9.810,60	8.924,62	8.996,72	8.771,94	8.558,33

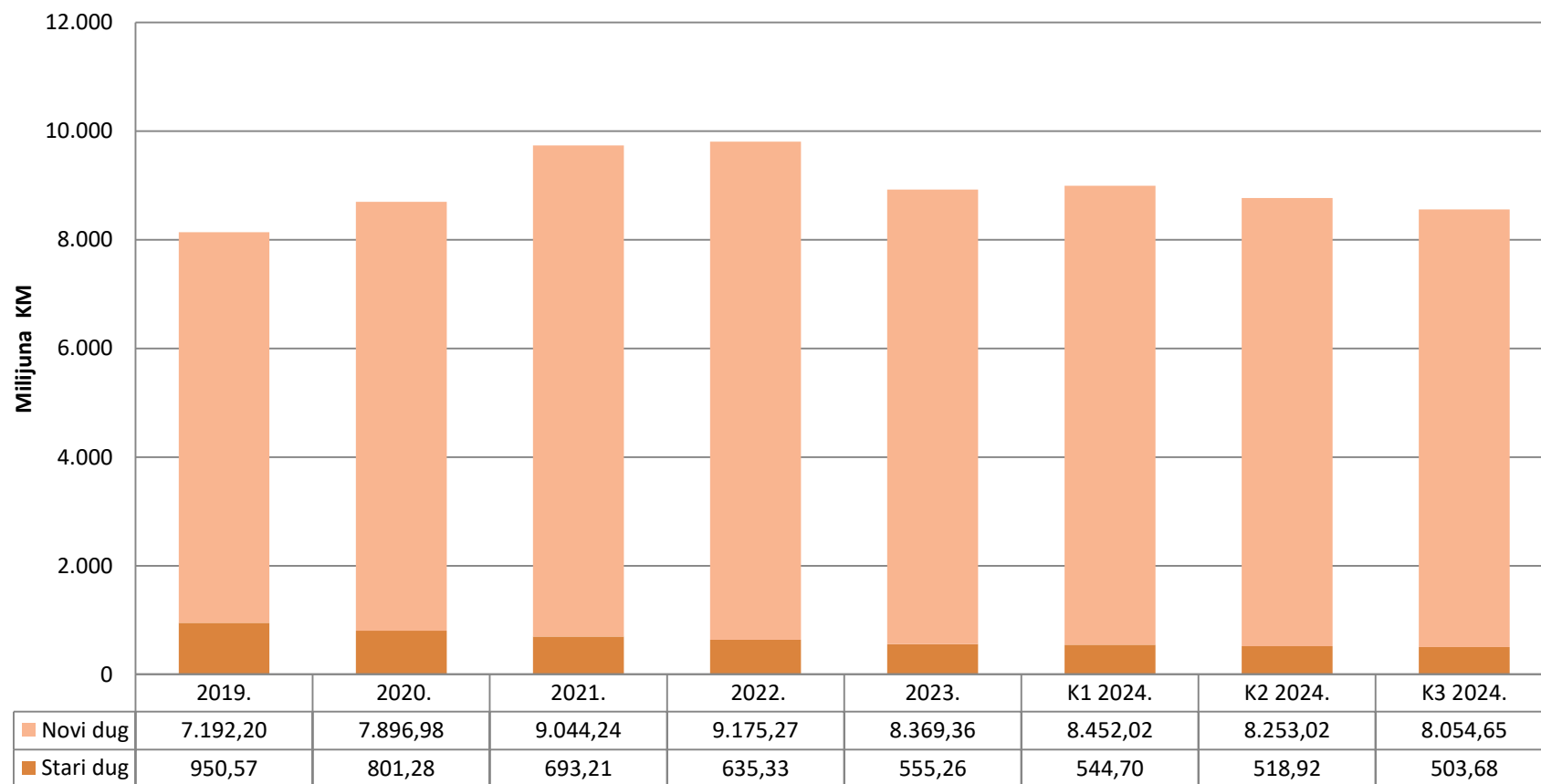
Kretanje vanjskog duga BiH i odnosa vanjskog duga BiH i BDP-a

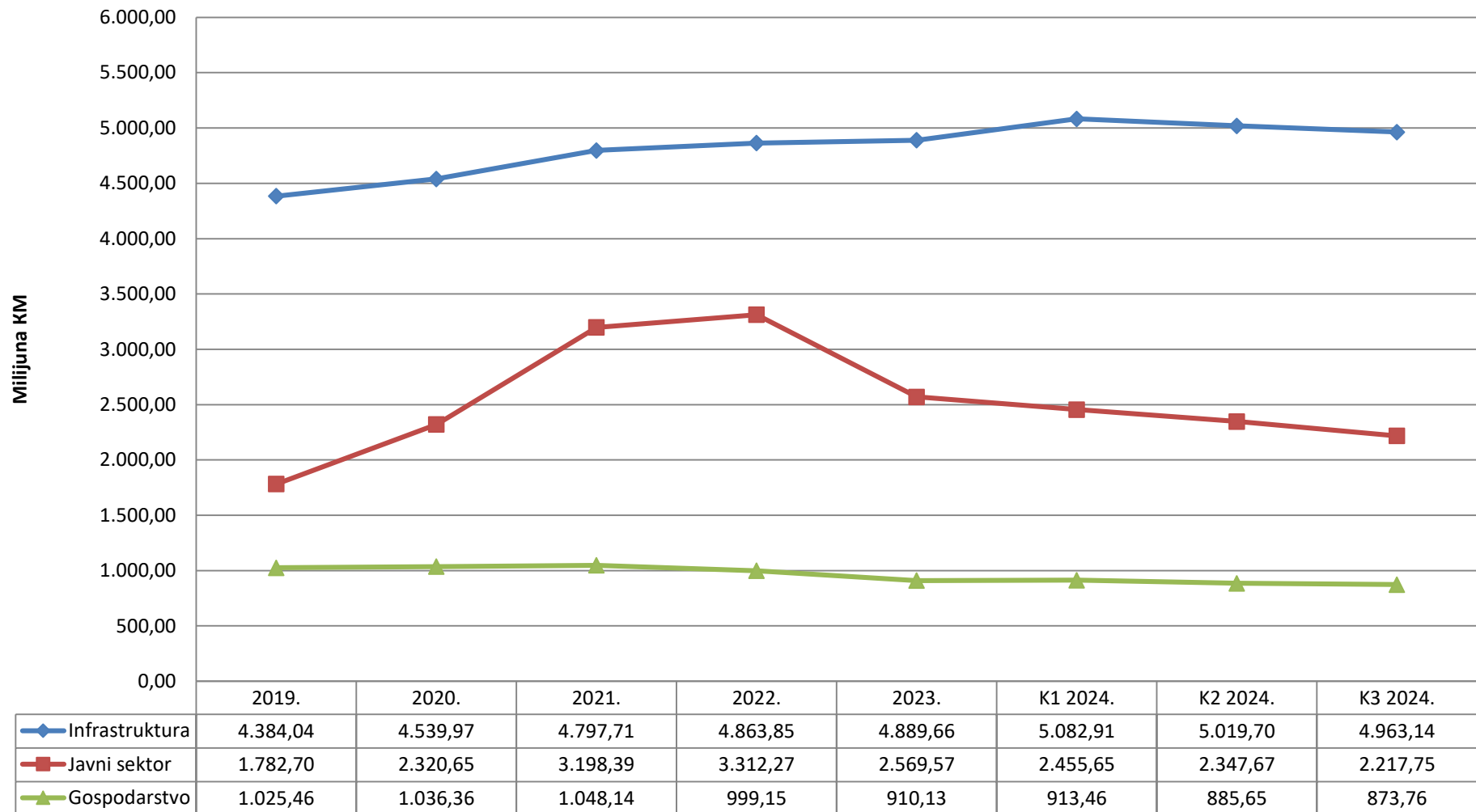
Stanje vanjskog duga BiH po kreditorima (u mil. KM)

Kreditor	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
BAWAG	2,61	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vlada Belgije	3,26	2,85	2,43	2,01	1,60	1,60	1,60	1,60
CEB	126,98	144,73	171,58	172,55	170,12	168,74	163,85	161,89
EBA	14,40	12,65	10,89	9,13	7,62	6,98	6,98	6,35
EBRD	528,41	620,62	731,18	817,23	853,76	867,06	872,09	877,47
EIB	2.001,81	2.019,54	2.101,67	2.152,73	2.328,08	2.361,37	2.345,36	2.311,35
EK	183,85	160,38	381,39	361,83	244,48	244,48	244,48	244,48
EXIM BANK Hungary	0,00	0,00	0,00	215,14	246,44	246,44	246,43	246,43
Vlada Španjolske	103,12	85,85	68,58	51,31	34,04	33,79	25,41	25,16
IFAD	87,49	90,05	93,32	94,00	90,09	89,72	87,96	88,11
Vlada Japana	200,18	212,72	200,33	175,49	148,51	142,04	130,76	140,85
KEXIM	134,56	127,59	120,62	105,30	97,24	97,24	86,56	86,56
KfW	154,22	196,31	209,04	171,04	134,95	129,13	116,74	110,74
KWT	73,71	62,99	62,16	84,85	103,23	106,55	110,28	112,69
Londonski klub kreditora	72,75	36,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
MMF	306,56	907,70	923,24	895,90	662,39	561,32	484,03	373,98
OFID	164,55	202,07	246,75	238,87	211,24	205,67	203,44	189,68
Pariški klub kreditora	601,11	545,24	502,12	478,87	444,56	444,22	427,22	424,97
Vlada Poljske	24,32	22,14	19,97	17,80	15,62	15,62	14,54	14,54
Republika Portugal	65,35	64,65	59,14	53,64	48,13	43,32	43,32	43,32
RBA	41,15	33,11	25,07	18,68	13,10	12,65	11,82	11,37
SFD	100,75	99,82	110,62	132,09	122,93	121,19	118,86	114,04
Republika Srbija	12,55	11,19	10,15	9,11	8,06	8,06	7,54	7,54
UCBA	43,55	36,64	31,01	24,18	17,66	16,22	15,67	14,47
WBIBRD	1.003,33	1.077,95	1.196,58	1.224,27	1.200,02	1.382,16	1.380,55	1.376,17
WBIDA	1.763,62	1.596,10	1.544,28	1.389,25	1.134,00	1.104,40	1.039,70	987,82
Euroobveznice RS	328,58	328,58	915,33	915,33	586,75	586,75	586,75	586,75
Ukupno vanjski dug BiH	8.142,77	8.698,26	9.737,45	9.810,60	8.924,62	8.996,72	8.771,94	8.558,33

Stanje vanjskog duga BiH prema periodu nastanka obveze (u mil. KM)

Vanjska zaduženost (novi dug) prema namjeni korištenja kredita

Valutna struktura vanjskog duga BiH (u mil. KM)

Valuta	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
EUR	4.902,60	5.103,48	6.222,99	6.517,69	6.229,69	6.450,87	6.404,27	6.373,10
USD	551,86	492,31	478,18	457,06	388,94	377,96	373,61	338,94
SDR	2.008,59	2.456,03	2.418,02	2.232,65	1.749,77	1.619,15	1.476,14	1.319,82
CPU	126,23	102,13	84,93	66,16	45,28	44,72	35,39	35,45
Ostale valute ²	553,49	544,31	533,33	537,04	510,94	504,02	482,53	491,02
UKUPNO	8.142,77	8.698,26	9.737,45	9.810,60	8.924,62	8.996,72	8.771,94	8.558,33

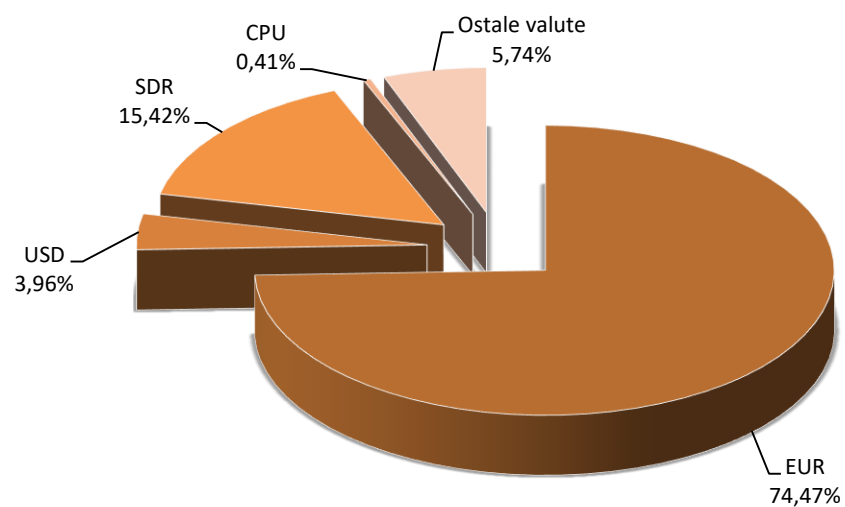
Struktura kamatnih stopa vanjskog duga BiH (u mil. KM)

Kamatna stopa	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
Fiksna kamatna stopa	5.546,65	5.424,11	6.321,62	6.362,06	5.520,25	5.441,75	5.299,51	5.213,18
Varijabilna kamatna stopa	2.596,12	3.274,15	3.415,83	3.448,54	3.404,37	3.554,97	3.472,43	3.345,15
UKUPNO	8.142,77	8.698,26	9.737,45	9.810,60	8.924,62	8.996,72	8.771,94	8.558,33

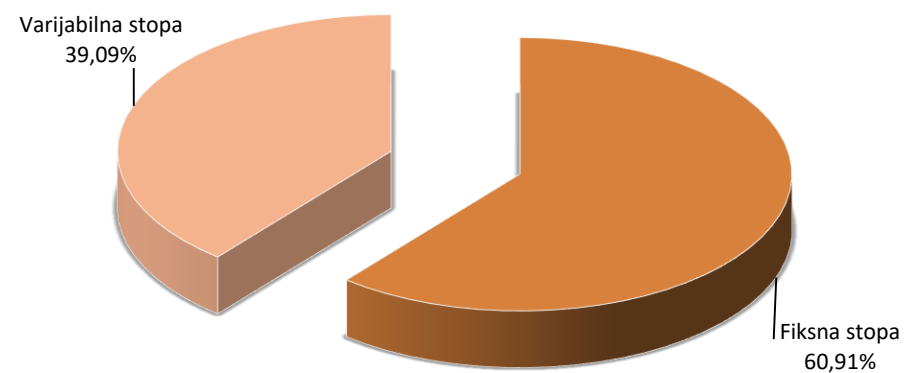
² Ostale valute: JPY, KRW, CHF, KWD, SAR, CAD, SEK, DKK, GBP.

Valutna i struktura kamatnih stopa vanjskog duga BiH – K3 2024. godine

**Valutna struktura vanjskog duga -
30. 9. 2024. godine**

Struktura kamatnih stopa vanjskog duga - 30. 9. 2024. godine

Struktura servisiranih obveza vanjskog duga BiH prema alokaciji obveza (u mil. KM)

Servis duga	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
Vanjski državni dug								
Republika Srpska	271,05	239,51	241,83	254,23	404,01	108,43	110,37	105,25
Federacija BiH	506,40	487,27	516,34	534,60	823,42	244,34	206,44	227,77
Distrikt Brčko	8,50	9,23	7,12	7,70	10,91	4,79	2,03	4,77
Institucije BiH	7,74	8,52	7,50	5,82	16,87	2,18	1,41	0,80
Ukupno	793,69	744,53	772,79	802,35	1.255,21	359,74	320,25	338,59
Vanjski dug entiteta								
Republika Srpska	21,80	20,33	19,92	47,73	407,18	0,00	29,60	0,00
Federacija BiH	5,37	4,81	9,41	9,80	8,65	7,52	0,00	1,20
Ukupno	27,17	25,14	29,33	57,53	415,83	7,52	29,60	1,20
Vanjski dug jedinica lokalne samouprave								
Republika Srpska	0,68	1,65	3,19	3,72	5,08	0,00	2,66	0,00
Ukupno	0,68	1,65	3,19	3,72	5,08	0,00	2,66	0,00
Vanjski dug javnih poduzeća								
Institucije BiH	0,00	0,00	0,00	0,97	9,38	0,00	0,15	0,00
Ukupno	0,00	0,00	0,00	0,97	9,38	0,00	0,15	0,00
Vanjski dug BiH								
Republika Srpska	293,53	261,49	264,94	305,68	816,27	108,43	142,63	105,25
Federacija BiH	511,77	492,08	525,75	544,40	832,07	251,86	206,44	228,97
Distrikt Brčko	8,50	9,23	7,12	7,70	10,91	4,79	2,03	4,77
Institucije BiH	7,74	8,52	7,50	6,79	26,25	2,18	1,56	0,80
Ukupno	821,54	771,32	805,31	864,57	1.685,50	367,26	352,66	339,79

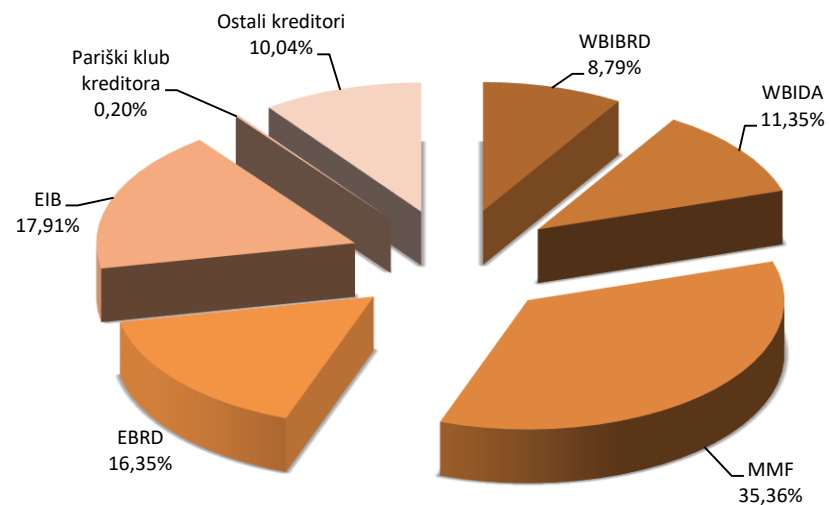
Servisirane obveze vanjskog duga BiH po kreditorima i strukturi obveza (u mil. KM)

Kreditor	Servis duga	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
WBIBRD	Glavnica	47,00	51,87	51,87	59,27	63,87	18,15	20,18	17,87
	Kamata, servisni i ostali troškovi	17,73	19,05	16,50	18,38	32,77	9,01	10,70	12,00
	Ukupno	64,73	70,92	68,37	77,65	96,64	27,16	30,88	29,87
WBIDA	Glavnica	105,88	120,65	127,66	185,09	220,40	56,49	51,48	35,60
	Kamata, servisni i ostali troškovi	38,40	41,80	15,44	15,63	12,63	3,11	2,64	2,96
	Ukupno	144,28	162,45	143,10	200,72	233,03	59,60	54,12	38,56
MMF	Glavnica	114,22	0,00	24,80	39,91	209,58	104,72	79,95	104,03
	Kamata, servisni i ostali troškovi	12,91	12,03	10,62	24,44	73,71	18,86	17,16	16,13
	Ukupno	127,13	12,03	35,42	64,35	283,29	123,58	97,11	120,16
EBRD	Glavnica	110,76	114,14	125,89	114,47	142,61	39,82	33,70	40,65
	Kamata, servisni i ostali troškovi	8,55	6,82	15,76	13,02	34,17	15,43	8,82	14,88
	Ukupno	119,31	120,96	141,65	127,49	176,78	55,25	42,52	55,53
EIB	Glavnica	78,47	96,77	97,61	101,55	114,17	39,46	16,42	39,86
	Kamata, servisni i ostali troškovi	21,87	21,96	20,45	22,60	51,66	20,71	17,16	20,99
	Ukupno	100,34	118,73	118,06	124,15	165,83	60,17	33,58	60,85
Pariški klub kreditora	Glavnica	41,95	46,71	52,23	30,69	33,93	0,00	18,24	0,00
	Kamata, servisni i ostali troškovi	8,25	6,72	5,07	3,84	3,81	0,83	1,18	0,69
	Ukupno	50,20	53,43	57,30	34,53	37,74	0,83	19,42	0,69
Londonski klub kreditora	Glavnica	36,38	36,38	36,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Kamata, servisni i ostali troškovi	0,52	0,31	0,09	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00
	Ukupno	36,90	36,69	36,47	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00
EK	Glavnica	27,38	23,47	23,47	19,56	117,35	0,00	0,00	0,00
	Kamata, servisni i ostali troškovi	3,90	3,52	3,12	3,34	2,96	0,00	0,61	0,00
	Ukupno	31,28	26,99	26,59	22,90	120,31	0,00	0,61	0,00
Ostali kreditori ³	Glavnica	110,47	132,38	140,48	144,57	500,62	31,45	43,42	26,66
	Kamata, servisni i ostali troškovi	36,84	36,70	37,80	68,12	70,83	9,16	30,99	7,46
	Ukupno	147,31	169,08	178,28	212,69	571,45	40,61	74,41	34,12
Ukupno		821,48	771,28	805,24	864,49	1.685,21	367,20	352,65	339,78
Provizije i bankarski troškovi		0,06	0,04	0,07	0,08	0,29	0,06	0,01	0,01
Sveukupno		821,54	771,32	805,31	864,57	1.685,50	367,26	352,66	339,79

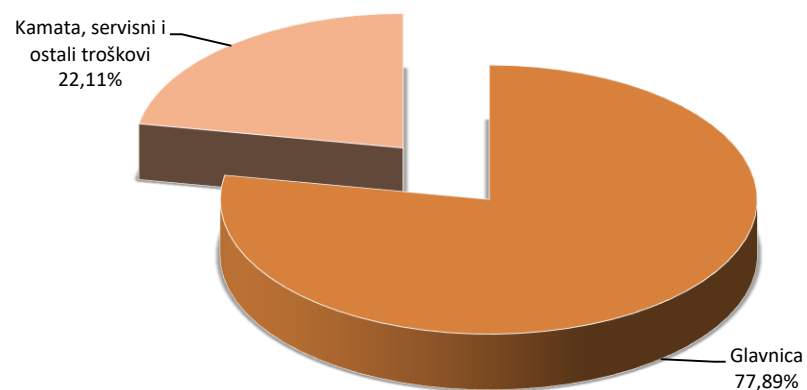
³ Ostali kreditori: BAWAG, EBA, KEXIM, KWT, IFAD, KfW, OFID, RBA, CEB, SFD, UCBA, Vlada Belgije, Vlada Japana, Vlada Španjolske, Vlada Poljske, Vlada Portugala, Republika Srbija, Euroobveznice RS, EXIM BANK Hungary.

Servisirane obveze vanjskog duga BiH po kreditorima i strukturi obveza za K3 2024. godine

Struktura servisiranih obveza po kreditorima -
K3 2024. godine

Struktura servisirane glavnice i kamate -
K3 2024. godine

Stanje duga po vanjskim jamstvima BiH (u mil. KM)

Kreditor	Zajmoprimatelj	Davatelj jamstva	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
Vanjsko državno jamstvo										
EBRD	A.D. „Vodovod i kanalizacija“ Bijeljina	BiH	4,95	4,12	3,30	2,47	1,65	1,24	1,24	0,83
		Podjamstvo RS								
EBRD	JP „Autoputevi Republike Srpske“ Banja Luka (Koridor Vc u RS-u I dio)	BiH	40,92	106,47	126,08	116,35	104,71	98,89	98,89	93,07
		Podjamstvo RS								
EBRD	JP „Autoputevi Republike Srpske“ Banja Luka (Autoput Banja Luka- Doboj I dio)	BiH	248,87	216,23	183,59	150,96	118,32	118,32	102,00	102,00
		Podjamstvo RS								
EBRD	„Toplana“ A.D. Prijedor	BiH	11,41	10,27	9,13	7,99	6,85	6,85	6,28	6,28
		Podjamstvo RS								
Ukupno vanjska državna jamstva			306,15	337,09	322,10	277,77	231,53	225,30	208,41	202,18
Vanjsko jamstvo entiteta										
CEXIM banka	Hidroelektrana „Dabar“ d.o.o. za proizvodnju i prodaju električne energije Trebinje	Republika Srpska	-	-	-	-	1,96	1,96	1,96	1,96
Alta banka a.d Beograd	A.D. Olimpijski centar „Jahorina“ Pale	Republika Srpska	-	-	-	-	9,01	9,01	0,00	0,00
EBRD	Fond za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost Republike Srpske	Republika Srpska	-	-	-	-	0,09	0,09	0,09	0,09
Ukupno vanjska jamstva entiteta			-	-	-	-	11,06	11,06	2,05	2,05
Sveukupno vanjska jamstva BiH			306,15	337,09	322,10	277,77	242,59	236,36	210,46	204,23

Pokazatelji rizika vanjskog duga BiH

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.	K2 2024.	K3 2024.
BDP ⁴ (u mil KM)	36.538,0	35.584,4	40.126,6	45.593,9	50.931,8	53.519,0	53.519,0	53.519,0
Vanjski dug/BDP (%)	22,3%	24,4%	24,3%	21,5%	17,5%	16,8%	16,4%	16,0%
ATM za vanjski dug (godine)	7,2	6,7	6,6	6,3	6,7	6,6	6,9	7,0
ATR za vanjski dug (godine)	5,1	4,5	4,6	4,4	4,3	4,0	4,1	4,1
Vanjski dug po varijabilnoj kamatnoj stopi (%)	31,9%	37,6%	35,1%	35,2%	38,1%	39,5%	39,6%	39,1%
Vanjski dug u stranim valutama koje nisu EUR (%)	39,8%	41,3%	36,1%	33,6%	30,2%	28,3%	27,0%	25,5%

⁴ Izvor: Za razdoblje 2019.-2023. godina Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod – rashodni pristup, objavljeno 30. 9. 2024. godine, za 2024. godinu Direkcija za ekonomsko planiranje, Dokument okvirnog proračuna, Makroekonomske projekcije 2024.-2027. godine (Makroekonomski pokazatelji za razdoblje 2022-2027), rujan 2024. godine.